

The Importance-Performance Analysis of the Role of Parental Behaviours in Predicting Academic Self-Esteem in High School Truant Students

Samaneh Talimdahandeh*

MSc. in Rehabilitation Counseling, Department of Counseling,
Shandiz Institute of Higher Education, Mashhad, Iran.

Extended Abstract

Introduction

Truancy is defined as deliberately not attending school without the permission of parents or educational staff. It leads to increased dropout rates, increased social harm, reduced employment opportunities, psychological consequences such as stress and depression, and the creation of family and societal tensions (Kearney and Grasik, 2014). School absenteeism is influenced by individual and family factors. One of the individual factors associated with truancy is academic self-esteem. Pupils with higher academic self-esteem are less likely to be truant. Academic self-esteem indicates students' belief in their ability to progress and succeed in the academic environment (Namaziandost et al., 2023). Students with higher academic self-esteem have better academic performance and are less likely to drop out of school (Kerda et al., 2014).

Parental education can have a significant impact on children's academic self-esteem, thus improving their academic performance and strengthening them psychologically (Atindanbila et al., 2012). On the other hand, parental behaviour is related to academic self-esteem. It appears that truancy is associated with many negative individual and societal consequences. However, the review of the research background showed that less research has been done on the relationship between family and individual factors in students who are truant. This is despite the fact that academic self-esteem is related to truancy and that parental behaviour also influences academic self-esteem and truancy. The aim of the present

*Corresponding Author: life_likesky@yahoo.com

DOI: <https://doi.org/10.22034/rip.2024.189986>

Original Research

Received: 2024/01/10

Accepted: 2024/01/30

study was to examine the role of parental behaviour in predicting academic self-esteem in truant students.

Method

The current research in terms of purpose and data collection method was practical and correlational respectively. The statistical population includes the high school students of Mashhad who had a history of unexcused absences. A sample of 123 high school students (63 females and 60 males) were selected using a multistage random sampling method and completed the Children's Reports of Parental Behaviour Inventory (CRPBI) and Coopersmith Self-Esteem Inventory (CSEI). Partial Least Squares Structural Equation Modelling (PLS-SEM) and Importance Performance Matrix Analysis (IPMA) were used to analyse the data. Data analysis was carried out using SPSS version 27 and SmartPLS version 3.3.2.

Results

The results show that among the parental behaviours, *ignoring* has the highest average and *controlling through guilt* has the lowest average. Other results show that there is a significant relationship between parental behaviours and academic self-esteem ($P < 0.05$). The highest correlation belongs to *affirming and expressing positive opinions* and the lowest to *ignoring* (0.54 vs. -0.19).

Examination of the model fit revealed that the model for predicting academic self-esteem has a good fit with values of $R^2 = 0.641$ and $R^2 \text{ adj} = 0.579$ and $Q^2 = 0.460$. *Excessive involvement* ($\beta = -0.208$) and *continuous discipline* ($\beta = -0.226$), *negative prediction* and *orientation* ($\beta = 0.286$), *affirmation and positive opinion expression* ($\beta = 0.270$) and *participation in affairs* ($\beta = 0.239$) were positive and significant predictors of academic self-esteem. Other parental behaviours were not able to predict academic self-esteem ($P > 0.05$). The analysis of the importance-performance matrix showed that continuous discipline and control through guilt were the most and least important respectively (0.076 vs. 0.003). The highest and lowest scores also belong to too much *freedom* and *participation in affairs* (68.927 vs. 37.878).

Discussion

The results of the research showed that *excessive involvement* and *continuous discipline* were negative predictors whereas *orientation*, *affirmation and positive opinion expression*, and *participation in affairs* were positive predictors of academic self-esteem. In the research background, no study was found that examined the relationship between parental behaviours and academic self-esteem based on Schaefer's model, but these findings are consistent with the results of studies that examined parental relationships or communication patterns between parents and children with self-esteem. (Azhar and Dad, 2023; Yaffe, 2023). Parents who are overly involved into their children's various affairs, such as interfering in their children's choice of friends and activities outside the home, and parents who always have the same punishment patterns for all their children, while both parents are consistent in terms of control and punishment, their children have low academic self-esteem. On the other hand, parents who have less control over their children's behaviour, e.g. do not try to instil their desired model in their choice of studies and

behaviour towards others; parents who are sensitive to their child's progress and give them attention and encouragement; and parents who involve their children in various matters and welcome joint work with them, increase their children's academic self-esteem. *Continuous discipline, affirmation and expression of positive opinions, involvement in matters and gentle discipline* are of high importance and low achievement. Based on this, it seems that especially in the case of students with a history of truancy, it is necessary to take measures to educate parents to correct or change behaviours such as controlling.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: In order to maintain the ethical principles of this research, an attempt was made to collect information after obtaining the consent of the participants. All participants were treated equally. It was assured about confidentiality in maintaining personal information and providing results without the names and details of people's birth certificates.

Funding: This research is a personal study without financial support.

Authors' contribution: The first author was the senior author and the second was the supervisor.

Conflict of interest: The authors declare no conflicts of interest with regard to this study.

Acknowledgements: Authors would like to acknowledge the students in the study.

Keywords: parental behaviors, academic self-esteem, school truancy, importance-performance analysis

Citation: Talimdahandeh, S. (2024). The importance- performance analysis of the role of parent's behaviors in predicting the academic self-esteem of high school truant students. *Recent Innovations in Psychology, 1*(1), 14-28. <https://doi.org/10.22034/rip.2024.189986>

تحلیل اهمیت- عملکرد نقش رفتارهای والدین در پیش بینی عزت نفس تحصیلی در دانش آموزان متوسطه دوم گریزان از مدرسه

کارشناس ارشد مشاوره توان‌بخشی، گروه مشاوره، موسسه آموزش عالی غیردولتی و غیرانتفاعی شان‌دیز، مشهد، ایران

سمانه تعلیم دهنده * ID

چکیده

هدف مطالعه حاضر تحلیل اهمیت- عملکرد نقش رفتارهای والدین در پیش بینی عزت نفس تحصیلی در دانش آموزان متوسطه دوم گریزان از مدرسه بود. یک نمونه شامل ۱۲۳ نفر از دانش آموزان دبیرستانی (۶۳ دختر و ۶۰ پسر) از شهر مشهد با روش نمونه‌گیری تصادفی چندمرحله‌ای انتخاب شدند و سیاهه گزارش فرزندان از رفتارهای والدین (CRPBI) و سیاهه عزت نفس کوپر اسمیت (CSEI) را تکمیل کردند. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از مدل‌سازی معادلات ساختاری با رویکرد حداقل مربعات جزئی (PLS-SEM) استفاده شد. دخالت بیش از حد ($\beta = -0/208$) و انضباط پیوسته ($\beta = -0/226$) پیش بینی کننده منفی و جهت دهی ($\beta = 0/286$)، تأیید و ابراز نظر مثبت ($\beta = 0/270$) و شرکت در امور ($\beta = 0/239$) پیش بینی کننده مثبت و معنادار عزت نفس تحصیلی بودند. به نظر می‌رسد رفتارهای والدین که حاکی از کنترل بالا و آزادی کمتر باشد، عزت نفس تحصیلی را کاهش می‌دهد. در مقابل حساس بودن به تغییرات و پیشرفت‌های فرزندان، شرکت دادن آنان در فعالیت‌های و داشتن الگوهای انضباطی ملایم با افزایش عزت نفس تحصیلی همراه است.

کلیدواژه‌ها: رفتارهای والدین، عزت نفس تحصیلی، گریز از مدرسه، تحلیل اهمیت-عملکرد

استناد: تعلیم دهنده، سمانه. (۱۴۰۲). تحلیل اهمیت- عملکرد نقش رفتارهای والدین در پیش بینی عزت نفس

تحصیلی در دانش آموزان متوسطه دوم گریزان از مدرسه. *نوآوری‌های اخیر در روان‌شناسی*، ۱(۱)، ۲۸-۱۴.

<https://doi.org/10.22034/rip.2024.189986>

مقدمه

گریز از مدرسه^۱ به عملی اطلاق می‌شود که طی آن دانش آموزی عمداً و بدون عذر موجه، اجازه والدین یا عوامل آموزشی در مدرسه حاضر نشوند. این آسیب یکی از آسیب‌های پایان ناپذیر در مدارس بوده و از جمله شایع‌ترین مشکلات انضباطی در میان دانش آموزان است (عبدالله و همکاران، ۲۰۱۸)؛ کالینگوود و همکاران، ۲۰۲۳). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که گریز از مدرسه به کاهش فرصت‌های تحصیلی و افزایش نرخ ترک تحصیل، افزایش آسیب‌های اجتماعی همانند اعتیاد و بزهکاری، کاهش فرصت‌های شغلی و درآمدزایی، تبعات روان‌شناختی از قبیل استرس، افسردگی و مشکلات روانی و تبعات اجتماعی از قبیل ایجاد تنش‌ها در خانواده و جامعه و نارضایتی و اختلافات در روابط اجتماعی منتهی شود (الکساندر و همکاران، ۱۹۹۷)؛ آلن ورث و ایستون، ۲۰۰۷)؛ رومبرگر، ۲۰۱۱)؛ هنری و همکاران، ۲۰۱۲)؛ کرنی و گراسیک، ۲۰۱۴).

گریز از مدرسه تحت تأثیر وضعیت اجتماعی-اقتصادی و فضای عمومی جامعه قرار دارد. بی‌علاقگی به مدرسه، چالش‌های تحصیلی، مسائل خانوادگی و مشکلات اجتماعی از عوامل اثرگذار بر این آسیب تحصیلی هستند (عبدالله و همکاران، ۲۰۱۸). سیف و شعاع کاظمی (۱۳۸۶) در مطالعه‌ای نشان دادند که عوامل فردی و خانوادگی بر مدرسه‌گریزی دانش آموزان دختر دبیرستان‌های شهر تهران اثرگذار بوده‌اند. غلامی و سدرپوشان (۱۳۹۹) نیز در بررسی تجارب زیسته دانش آموزان متوسطه اول مدرسه گریز پنج هسته‌ی اصلی و مرکزی تأثیرگذار در گریز از مدرسه شامل پیامدهای نظام آموزشی، منظومه آسیب‌زای خانواده، بستر آسیب‌زای جامعه، عوامل آسیب‌زای فردی و آسیب‌پذیری همسالان را شناسایی کردند. هانت و هوپکو (۲۰۰۹) نشان دادند که گریز از مدرسه از عوامل فردی و خانوادگی دانش‌آموزان اثر می‌پذیرد.

یکی از عوامل فردی مرتبط با گریز از مدرسه، عزت نفس تحصیلی است (بوث و گارد، ۲۰۱۱). به نظر می‌رسد بین عزت نفس تحصیلی و گریز از مدرسه رابطه وجود دارد. بدین معنی که دانش‌آموزانی که عزت نفس تحصیلی بالاتری دارند، احتمالاً کمتر درگیر گریز از مدرسه می‌شوند (کردها و همکاران، ۲۰۱۴). عزت نفس تحصیلی به احساس دانش‌آموزان در مورد توانایی خود برای مواجهه با چالش‌ها، انجام وظایف تحصیلی و دستیابی به اهداف تحصیلی اشاره دارد. عزت نفس تحصیلی نشان‌دهنده اعتقاد دانش‌آموز به توانایی خود برای پیشرفت و موفقیت در محیط تحصیلی است (اسمات الزهرا و یوسف، ۲۰۱۰، نمازی دوست و همکاران، ۲۰۲۳). عزت نفس تحصیلی سه عامل اصلی تجربه‌های قبلی، باورها و انتظارات فرد در مورد خود و وضعیت فعلی و انطباق با اهداف و ارزش‌های شخصی را دربر می‌گیرد. این عوامل در تعامل با یکدیگر بوده و بر عزت نفس تحصیلی دانش‌آموزان تأثیرگذار هستند. عزت نفس تحصیلی می‌تواند تأثیر بسزایی بر عملکرد و پیشرفت تحصیلی آن‌ها داشته باشد (استینبرگ و همکاران، ۱۹۹۴). کردها و همکاران (۲۰۱۴) نشان داده‌اند که دانش‌آموزانی که عزت نفس تحصیلی بالاتری دارند، عملکرد تحصیلی بهتری دارند و احتمال گریز از مدرسه در آنها کمتر است. یثو و همکاران (۲۰۰۷) نیز به این نتیجه رسیدند که دانش‌آموزان با سطح بالایی از هوش هیجانی، که به طور مستقیم با عزت نفس تحصیلی مرتبط است، بهترین تصمیمات را در مواقع ضروری می‌گیرند و احتمال گریز از مدرسه در آنها کمتر است.

عزت نفس تحصیلی از عوامل مختلفی اثر می‌پذیرد. ونتزل و همکاران (۲۰۱۰) نشان دادند که حمایت‌های اجتماعی از سوی معلمان و هم‌کلاسی‌ها می‌تواند به تقویت عزت نفس تحصیلی دانش‌آموزان کمک کند و این

احتمال را کاهش دهد که آنها به گریز از مدرسه روی آورند. آتیدانیلا و همکاران (۲۰۱۲) نشان داده‌اند که نحوه پرورش والدین می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر عزت نفس تحصیلی فرزندان داشته باشد و این امر می‌تواند بهبود عملکرد تحصیلی و روانشناختی آنها را تقویت کند.

از سوی دیگر رفتارهای والدین با عزت نفس تحصیلی در ارتباط است. دانش آموزانی که به طور مثبت و حمایت کننده توسط والدین پرورش داده می‌شوند، احتمالاً احساس عزت نفس بالاتری دارند و بهترین جلوه خود را در محیط تحصیلی نشان می‌دهند. این افزایش در اعتماد به نفس و عزت نفس می‌تواند باعث تقویت تفکر مثبت، انگیزه برای یادگیری و پشتیبانی از تلاش‌های تحصیلی فرزندان شود (خالقو، ۲۰۱۵؛ اظهر و داد، ۲۰۲۳؛ یافه، ۲۰۲۳؛ تنهای رشوانلو و حجازی، ۱۳۹۰).

والدین به عنوان اولین منبع برای اجتماعی شدن فرزندان خود عمل کرده و می‌توانند بر روند تحصیلی آنان نیز اثرگذار باشند. در پیشینه پژوهشی به تأثیرات فرزندپروری والدین بر رفتارهای فرزندان پرداخته شده و نشان داده شده است که نحوه فرزندپروری والدین می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر رفتار و عملکرد تحصیلی فرزندان داشته باشد (لاتر و همکاران، ۲۰۰۰؛ سیمونز و کونگر، ۲۰۰۷؛ گر شوف و همکاران، ۲۰۱۶). تنهای رشوانلو و حجازی (۲۰۲۱) نشان دادند که فرزندپروری والدین با انگیزش تحصیلی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دبیرستانی در ارتباط است. اونیکا و همکاران (۲۰۲۰) در مطالعه‌ای نشان دادند که راهنمایی و پیوند والدین با فرزندان با گریز از مدرسه در دانش آموزان دبیرستانی در ارتباط است. والترز (۲۰۲۳) نیز نشان داد که تعارضات نوجوانان با والدین یکی از عوامل موثر در گریز از مدرسه است.

یکی از رویکردهای مطرح در زمینه فرزندپروری نظریه شیفر (۱۹۶۵) است. وی با مطرح کردن ابعاد گرمی / سردی و آزادی / کنترل یک الگوی فرضی در مورد روابط والدین - کودک ارائه داده و بر این اساس چهار گروه از والدین را از یکدیگر متمایز دانست. والدین با محبت و آزادگذارنده؛ کسانی هستند که فرزندان‌شان دارای استقلال بوده و رفتار اجتماعی مناسبی دارند. محبت و گرمی توأم با آزادی موجب می‌شود به علت داشتن فضای مناسب برای برون ریزی هیجانی و عدم وجود پاسخ‌های نامناسب از سوی والدین، حالت‌های پرخاشگری در فرزندان چنین خانواده‌هایی دیده نشود. والدین با محبت و محدود کننده؛ فرصت کسب تجربه و یادگیری را از فرزندان سلب می‌کنند. آنها با محبت افراطی داشتن آزادی لازم از فرزندان خود سلب می‌کنند. والدین متخاصم - محدود کننده؛ رفتارهای خصومت آمیز دارند که بیشتر بر اصل تنبیه استوار است. این والدین محدودیت شدیدی نسبت به فرزندان‌شان اعمال می‌کنند و موجب ایجاد احساس خصومت شدید در آنها می‌شوند. در فرزندان والدین متخاصم - آزاد گذارنده؛ همراه شدن عامل خصومت با عامل آزادی موجب ایجاد رفتارهای پرخاشگرانه شدید می‌گردد (گرولنیک و همکاران، ۱۹۹۱؛ پینگورت، ۲۰۱۷). مطالعات نشان داده است الگوهای فرزندپروری مطرح شده با تبعات روانشناختی متعددی در فرزندان در ارتباط هستند (مانوله و همکاران، ۲۰۲۳).

در مجموع به نظر می‌رسد مدرسه‌گریزی با تبعات منفی بسیاری از حیث فردی و اجتماعی همراه است. اما بررسی پیشینه پژوهشی نشان داد که در مطالعات داخلی، کمتر پژوهشی است که رابطه عوامل خانوادگی و فردی را در دانش آموزان گریزان از مدرسه بررسی کرده باشد. این درحالی است که عزت نفس تحصیلی با مدرسه‌گریزی رابطه دارد و رفتارهای والدین نیز بر عزت نفس تحصیلی و نیز گریز از مدرسه اثر دارد. بر این اساس

هدف از پژوهش حاضر تحلیل اهمیت - عملکرد^۱ نقش رفتارهای والدین در پیش بینی عزت نفس تحصیلی در دانش آموزان متوسطه دوم گریزان از مدرسه بود.

روش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش گردآوری داده‌ها از نوع مطالعات همبستگی بود. جامعه آماری شامل دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهر مشهد که دارای سابقه غیبت غیرموجه بودند. در تعیین حجم نمونه وانگ و همکاران (۲۰۲۳) نیز بر این باورند که در مدل‌سازی معادلات ساختاری با رویکرد حداقل مربعات جزئی^۲ (PLS-SEM) می‌توان حداقل حجم نمونه را ده برابر تعداد مسیرهایی که به سازه وابسته مدل منتهی می‌شوند در نظر گرفت. در مدل مفهومی پژوهش حاضر هجده مسیر به سازه وابسته (عزت نفس تحصیلی) منتهی می‌شدند، حداقل ۱۸۰ نفر نمونه می‌توانست نمونه مناسبی باشد.

متناسب با هدف پژوهش نمونه‌گیری به صورت چندمرحله‌ای صورت گرفت. بدین ترتیب که ابتدا از میان نواحی آموزش و پرورش شهر مشهد، سه ناحیه به صورت تصادفی انتخاب شدند. سپس در هر ناحیه ده مدرسه متوسطه دوم به صورت تصادفی انتخاب شدند. سپس به مدارس مراجعه شده و فهرست دانش آموزانی که دارای بیش از سه روز غیبت غیرموجه، بدون اطلاع مدرسه و والدین بودند، تهیه شد. این فهرست شامل ۱۸۷ نفر بود. پس از هماهنگی‌های لازم با مدیریت مدارس و والدین دانش آموزان، در نهایت ۱۲۳ نفر داوطلب شرکت در پژوهش شدند. اجرای پرسشنامه‌ها به صورت حضوری و انفرادی انجام شد. در ابتدا توضیحاتی در خصوص اهداف پژوهش ارائه شد و بر محرمانه بودن اطلاعات فردی شرکت‌کنندگان تأکید شد. تمامی شرکت‌کنندگان برای عدم تکمیل پرسشنامه‌ها آزاد بودند. گردآوری داده‌ها با استفاده از پرسش‌نامه‌های زیر صورت گرفت:

سیاهه گزارش فرزندان از رفتارهای والدین^۳ (CRPBI): نسخه اصلی این سیاهه توسط شیفر و بیلی (۱۹۶۷) تدوین شده است. کراس (۱۹۶۹) نیز به بررسی روایی و پایایی نسخه ۱۸ عبارتی این سیاهه پرداخت. نقاشیان (۱۳۵۸) بر این اساس، مقیاسی را تدوین کرد که دارای ۷۷ عبارت بوده و در طیف لیکرت پنج درجه‌ای از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) نمره‌گذاری می‌شود. این مقیاس ابعاد کنترل-آزادی و گرمی-سردی را می‌سنجد. بعد کنترل-آزادی مولفه‌های آزادی بیش از حد، انضباط ملایم، دخالت بیش از حد، کتمان پرخاشجویی، کنترل از طریق احساس گناه، جهت دهی، انضباط پیوسته، انضباط رفتاری بالغانه و تنبیه را دربر می‌گیرد. بعد گرمی-سردی نیز شامل حمایت عاطفی، تأیید و ابراز نظر مثبت، شرکت در امور، ابراز محبت، ارتباط، ابراز نظر منفی، خشم و عصبانیت، طرد و نادیده گرفتن می‌شود. در مطالعه نقاشیان (۱۳۸۵) روایی محتوایی از نظر متخصصان مورد بررسی قرار گرفت. ضریب پایایی تصنیف نیز ۰/۸۷ گزارش شد (رضوان خواه، ۱۳۸۸).

سیاهه عزت نفس کوپر اسمیت^۴ (CSEI): این سیاهه توسط کوپر اسمیت (۱۹۸۱) تدوین شده و با ۵۸ گویه که به صورت بلی-خیر نمره‌گذاری می‌شوند. پنج خرده مقیاس عزت نفس فردی، اجتماعی، تحصیلی، خانوادگی و عمومی را می‌سنجد. هشت گویه آن دروغ سنج می‌باشد. روایی این سیاهه در مطالعه اصلی با ضریب بازآزمایی ۰/۸۸ و در پژوهش‌های داخلی از ۰/۵۴ تا ۰/۷۷ برای خرده مقیاس‌ها بدست آمده است. روایی این مقیاس با

1. Importance-Performance Matrix Analysis (IPMA)
2. Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM)
3. Children's Reports of Parental Behavior Inventory (CRPBI)
4. Coopersmith Self-Esteem Inventories (CSEI)

همبسته کردن نمرات آن با نمره‌های مقیاس اضطراب اجتماعی ۰/۵۳- گزارش شده است (گلشیری و همکاران، ۲۰۲۳). تنهای رشوانلو و حجازی (۱۳۹۰) نیز پایایی خرده مقیاس‌ها را از ۰/۶۷ تا ۰/۸۵ گزارش کردند.

جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از مدل‌سازی معادلات ساختاری با رویکرد حداقل مربعات جزئی (PLS-SEM) استفاده شد. در همین راستا در ابتدا به بررسی مفروضات نرمال بودن تک‌متغیره و چندمتغیره، عدم همخطی چندگانه^۱ و استقلال خطاها پرداخته شد. برآورد خطای استاندارد با روش بوت استرپ^۲ (تنهاوس و همکاران، ۲۰۰۵) و بازتولید مدل با ۲۰۰۰ تکرار انجام شد. در بررسی برازش مدل ساختاری از ضریب تبیین (R^2) و ضریب تبیین تعدیل شده ($R^2_{adjusted}$) استفاده شد. مقادیر ۰/۱۹، ۰/۳۳ و ۰/۶۷ به ترتیب ملاک ضعیف، متوسط و قوی برای این شاخص به شمار می‌روند. از دیگر معیارهای برازش مدل معیار تناسب پیش‌بین^۳ (Q^2) است. مدل‌هایی که دارای برازش قابل قبولی هستند باید قادر به پیش‌بینی شاخص‌های مربوط به سازه‌های درون‌زا باشند. در مورد سازه‌های درون‌زا سه مقدار ۰/۰۲، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ نشان از قدرت ضعیف، متوسط و قوی دارند (وانگ و همکاران، ۲۰۲۳). در نهایت نیز از تحلیل ماتریس اهمیت-عملکرد^۴ (IPMA) استفاده شد. اجرای این تحلیل اهمیت-عملکرد این امکان را برای محقق فراهم می‌کند تا بتواند سازه‌ها را اولویت بندی کرده و پیشنهاداتی را جهت بهبود ارائه نماید. بر اساس این تحلیل، سازه‌هایی که دارای اهمیت بالا و عملکرد پایین هستند، شناسایی می‌شوند. تحلیل‌ها با نرم افزارهای SPSS نسخه ۲۷ و SmartPLS نسخه ۳,۳,۲ انجام شد.

یافته‌ها

توصیف جمعیت شناختی نشان داد که در ۵۱/۲ درصد دانش آموزان دختر و ۴۸/۸ درصد پسر بودند؛ ۳۶/۶ درصد در پایه دهم، ۳۱/۷ درصد در پایه یازدهم و به همین نسبت در پایه دوازدهم مشغول به تحصیل بودند؛ میانگین و انحراف معیار معدل دانش آموزان به ترتیب ۱۲/۹۴ و ۱/۴۰ بود؛ ۱۷/۹ درصد فرزند اول، ۲۲/۸ درصد فرزند دوم و ۵۹/۳ درصد فرزند سوم یا بیشتر در خانواده خود بودند؛ میانگین و انحراف معیار سن پدران ۴۷/۷۶ و ۷/۱۰ بود؛ این مقادیر برای مادران ۴۲/۳۴ و ۶/۹۵ بود؛ ۸۸/۶ درصد پدران و ۹۶/۷ درصد مادران تحصیلات دیپلم و کمتر از آن داشتند؛ ۵۲/۸ درصد پدران یا بیکار بودند و یا به کارگری اشتغال داشتند و در نهایت اینکه ۸۲/۹ درصد مادران خانه دار بودند و تنها ۶/۵ درصد مشاغل اداری و دولتی داشتند.

در ابتدا به غربالگری داده‌ها پرداخته شد. نتایج نشان دهنده آن بود که مقدار گمشده‌ای در داده‌ها وجود ندارد. در ادامه پرت‌های تک متغیره با نمودار جعبه‌ای بررسی شدند و مقادیر پرت بر اساس میانگین و یک انحراف معیار ($M \pm 1SD$) اصلاح شدند. شاخص‌های توصیفی و ضرایب همبستگی متغیرهای پژوهش در جدول ۱ ارائه شده است.

1. multicollinearity
2. bootstrapping
3. predictive relevance
4. Importance-Performance Matrix Analysis (IPMA)

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی و ضرایب همبستگی متغیرهای پژوهش

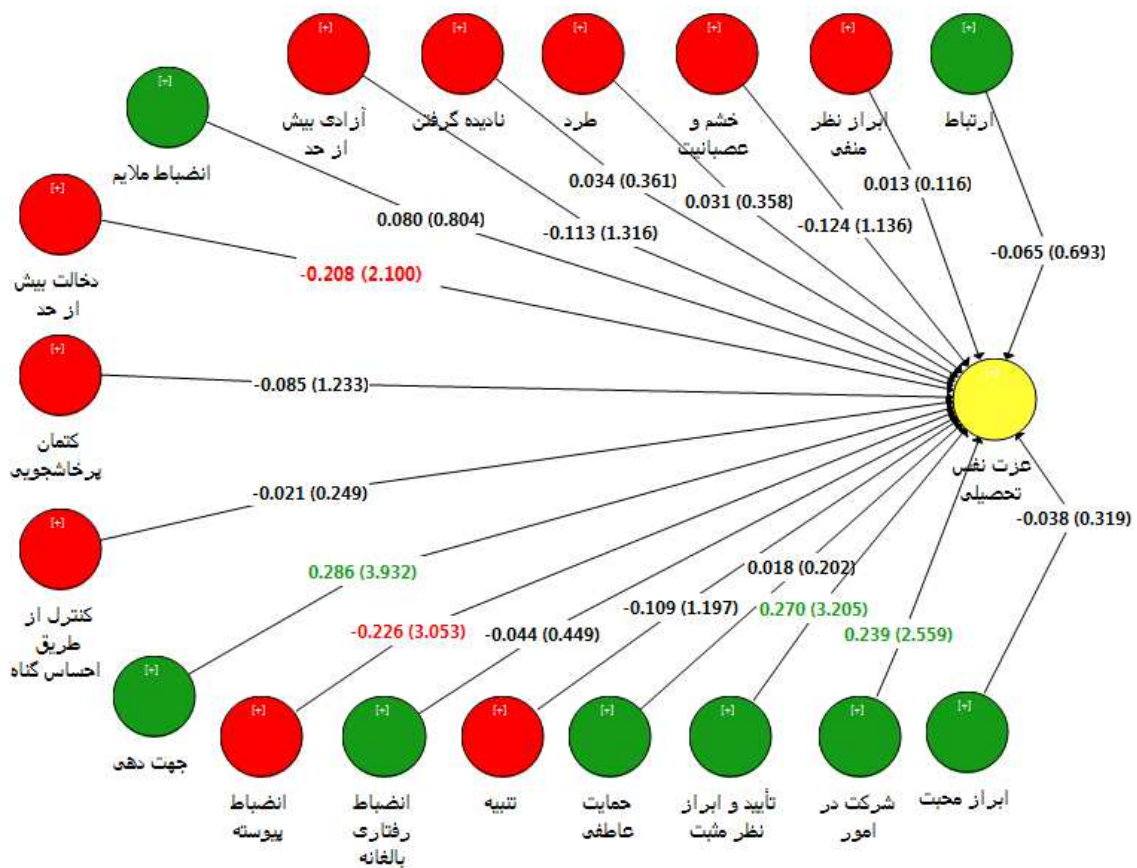
متغیرها	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی	عزت نفس تحصیلی	
					ضریب همبستگی	سطح معناداری
آزادی بیش از حد	۳/۳۷	۰/۶۸	۰/۰۵	-۰/۴۹	-۰/۲۵	۰/۰۰۵
انضباط ملایم	۳/۲۲	۰/۶۳	۰/۰۳	-۰/۰۲	۰/۳۲	۰/۰۰۱
دخالت بیش از حد	۲/۶۷	۰/۸۴	۰/۴۰	-۰/۱۶	-۰/۴۸	۰/۰۰۱
کتمان پرخاشجویی	۳/۲۹	۰/۸۴	۰/۰۸	-۰/۴۷	-۰/۲۳	۰/۰۱۱
کنترل از طریق احساس گناه	۲/۲۶	۰/۸۸	۰/۵۳	۰/۲۰	-۰/۲۱	۰/۰۲۳
جهت دهی	۲/۹۸	۰/۸۰	-۰/۰۹	۰/۰۷	۰/۳۵	۰/۰۰۱
انضباط پیوسته	۲/۸۹	۰/۵۵	-۰/۲۵	-۰/۱۳	-۰/۴۰	۰/۰۰۱
انضباط رفتاری بالغانه	۲/۶۰	۰/۸۳	-۰/۰۴	-۰/۲۶	۰/۲۷	۰/۰۰۳
تنبیه	۲/۹۴	۰/۷۶	-۰/۱۶	-۰/۱۷	-۰/۳۸	۰/۰۰۱
حمایت عاطفی	۲/۳۸	۰/۸۹	۰/۳۷	-۰/۴۱	۰/۳۶	۰/۰۰۱
تأیید و ابراز نظر مثبت	۲/۸۴	۰/۷۸	-۰/۰۳	-۰/۵۹	۰/۵۴	۰/۰۰۱
شرکت در امور	۲/۵۲	۰/۷۵	-۰/۰۳	-۰/۳۴	۰/۴۴	۰/۰۰۱
ابراز محبت	۲/۵۵	۰/۷۷	۰/۱۰	-۰/۳۰	۰/۴۴	۰/۰۰۱
ارتباط	۲/۷۱	۰/۷۶	-۰/۰۹	-۰/۰۵	۰/۲۹	۰/۰۰۱
ابراز نظر منفی	۳/۲۱	۱/۰۲	-۰/۰۱	-۰/۵۴	-۰/۳۰	۰/۰۰۱
خشم و عصبانیت	۳/۳۲	۰/۸۶	۰/۰۳	۰/۰۵	-۰/۳۳	۰/۰۰۱
طرد	۳/۴۱	۱/۱۱	-۰/۴۲	۰/۵۷	-۰/۲۰	۰/۰۲۵
نادیده گرفتن	۳/۷۰	۰/۷۵	-۰/۲۲	-۰/۴۲	-۰/۱۹	۰/۰۲۸
عزت نفس تحصیلی	۰/۵۳	۰/۱۸	۰/۳۱	-۰/۴۲	-	-

جدول ۱ نشان می‌دهد که در میان رفتارهای والدین، نادیده گرفتن بیشترین و کنترل از طریق احساس گناه کمترین میانگین را دارا هستند. سایر نتایج نشان می‌دهد که میان رفتارهای والدین با عزت نفس تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد ($P < ۰/۰۵$). بیشترین همبستگی به تأیید و ابراز نظر مثبت و کمترین آن به نادیده گرفتن تعلق دارد (۰/۵۴ در برابر ۰/۱۹-).

بررسی مفروضات نشان داد که نرمال بودن تک متغیره با شاخص کجی و کشیدگی محقق شده است. چرا که ضرایب کجی در دامنه ± ۲ و ضرایب کشیدگی در دامنه ± ۷ قرار داشتند (جدول ۱). نرمال بودن چندمتغیره نیز با آزمون کالموگروف اسمیرنوف و بر روی مقادیر باقیمانده‌های استاندارد شده به تأیید رسید ($P > ۰/۰۵$ ، $df=۱۲۳$ ، $Z=۰/۰۶$). بررسی عدم همخطی چندگانه با شاخص تحمل^۱ و تورم واریانس^۲ (VIF) انجام شد. ضرایب تحمل در دامنه ۰/۴۰ تا ۰/۷۵ و ضرایب تورم واریانس در دامنه ۱/۳۳ تا ۲/۱۳ قرار داشتند. بررسی استقلال خطاها با آماره دورین واتسون^۳ نیز ضریب ۲/۰۱ را نشان می‌داد که در دامنه مطلوب (۱/۵ تا ۲/۵) قرار داشت.

پیش از بررسی ضرایب مسیر، جهت برازش مدل به بررسی مقادیر ضریب تبیین (R^2)، ضریب تبیین تعدیل شده ($R^2_{adjusted}$) و معیار تناسب پیش بین (Q^2) پرداخته شد. نتایج نشان داد که با مقدار $R^2=۰/۶۴۱$ و $R^2_{adj}=۰/۵۷۹$ و معیار تناسب پیش بین برابر با $Q^2=۰/۴۶۰$ مدل پیش بینی عزت نفس تحصیلی از برازش مطلوبی برخوردار است. ضرایب مسیر و مقادیر t جهت بررسی معناداری، در شکل ۱ آورده شده است.

1. tolerance
2. variance inflation factor (VIF)
3. Durbin-Watson

شکل ۱. ضرایب مسیر و معناداری (t) در مدل پیش بینی عزت نفس تحصیلی بر اساس رفتارهای والدین

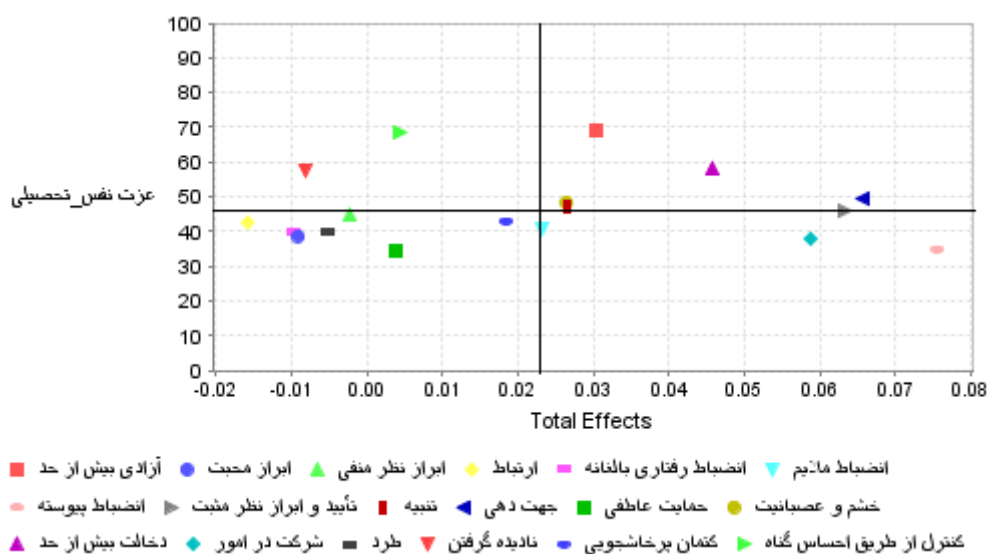
شکل ۱ نشان می‌دهد که دخالت بیش از حد ($\beta = -0.208$) و انضباط پیوسته ($\beta = -0.226$) پیش بینی کننده منفی و جهت دهی ($\beta = 0.286$)، تأیید و ابراز نظر مثبت ($\beta = 0.270$) و شرکت در امور ($\beta = 0.239$) پیش بینی کننده مثبت و معنادار عزت نفس تحصیلی هستند. سایر رفتارهای والدین قادر به پیش بینی عزت نفس تحصیلی نبودند ($P > 0.05$).

با هدف مشخص کردن تعیین کننده‌های اساسی عزت نفس تحصیلی در دانش آموزان گریزان از مدرسه از تحلیل ماتریس اهمیت- عملکرد استفاده شد. این تحلیل، سازه‌هایی که دارای اهمیت بالا و عملکرد پائین هستند را مشخص می‌کند. این سازه‌ها بهترین شرایط را برای مداخله فراهم می‌کنند. تحلیل ماتریس اهمیت- عملکرد در جدول ۲ آورده شده است.

جدول ۲ نشان می‌دهد که انضباط پیوسته و کنترل از طریق احساس گناه به ترتیب بیشترین و کمترین اهمیت را دارا هستند (۰/۰۷۶ در برابر ۰/۰۰۳). بیشترین و کمترین عملکرد نیز به ترتیب به آزادی بیش از حد و شرکت در امور تعلق دارد (۶۸/۹۲۷ در برابر ۳۷/۸۷۸). نقشه اهمیت-عملکرد در شکل ۲ آورده شده است.

جدول ۲. تحلیل ماتریس اهمیت- عملکرد تعیین کننده‌های عزت نفس تحصیلی

سازه‌ها	اهمیت عملکرد	سازه‌ها	اهمیت	عملکرد
آزادی بیش از حد	۰/۰۳۰	حمایت عاطفی	۰/۰۰۴	۳۴/۴۲۰
انضباط ملایم	۰/۰۲۳	تأیید و ابراز نظر مثبت	۰/۰۶۳	۴۵/۹۰۱
دخالت بیش از حد	۰/۰۴۶	شرکت در امور	۰/۰۵۹	۳۷/۸۷۸
کتمان پرخاشجویی	۰/۰۱۸	ابراز محبت	-۰/۰۰۹	۳۸/۷۴۰
کنترل از طریق احساس گناه	۰/۰۰۳	ارتباط	-۰/۰۱۶	۴۲/۷۲۴
جهت دهی	۰/۰۶۶	ابراز نظر منفی	-۰/۰۰۲	۴۴/۶۶۵
انضباط پیوسته	۰/۰۷۶	خشم و عصبانیت	۰/۰۲۶	۴۸/۳۷۴
انضباط رفتاری بالغانه	-۰/۰۱۰	طرد	-۰/۰۰۵	۳۹/۶۳۴
تنبیه	۰/۰۲۶	نادیده گرفتن	-۰/۰۰۸	۵۷/۵۶۱

شکل ۲. نقشه اهمیت- عملکرد سازه‌های تعیین کننده عزت نفس تحصیلی بر اساس رفتارهای والدین

شکل ۲ نشان می‌دهد که در بلوک اول (اهمیت بالا-عملکرد پائین) انضباط پیوسته، تأیید و ابراز نظر مثبت، شرکت در امور و انضباط ملایم دارای اهمیت بالا و عملکرد پائین هستند. در اولویت دوم (اهمیت بالا-عملکرد بالا) جهت دهی، دخالت بیش از حد، تنبیه و خشم و عصبانیت قرار دارند. بررسی بلوک سوم (اهمیت پائین-عملکرد پائین) نشان می‌دهد که کتمان پرخاشجویی، حمایت عاطفی، ابراز نظر منفی، طرد، ابراز محبت، انضباط رفتاری بالغانه و ارتباط در این بلوک قرار دارند. در نهایت در بلوک چهارم (اهمیت پائین-عملکرد بالا) نیز تنها کنترل از طریق احساس گناه و نادیده گرفتن قرار دارند.

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف تحلیل اهمیت- عملکرد نقش رفتارهای والدین در پیش بینی عزت نفس تحصیلی در دانش آموزان متوسطه دوم گریزان از مدرسه انجام شد. نتایج نشان داد که دخالت بیش از حد و انضباط پیوسته پیش‌بینی کننده منفی و جهت‌دهی، تأیید و ابراز نظر مثبت و شرکت در امور پیش‌بینی کننده مثبت عزت نفس تحصیلی در دانش آموزان گریزان از مدرسه هستند. در پیشینه پژوهشی مطالعه‌ای که روابط میان رفتارهای والدین و عزت نفس

تحصیلی را بر اساس الگوی شیفر بررسی کرده باشد، به دست نیامد، اما این یافته‌ها با نتایج پژوهش‌هایی که روابط فرزندپروری یا الگوهای ارتباطی والدین با فرزندان با عزت نفس را بررسی کرده بودند، همسویی دارد (ونتزل و همکاران، ۲۰۱۰؛ آتیدانیلا و همکاران، ۲۰۱۲؛ خالقو، ۲۰۱۵؛ اظهار و داد، ۲۰۲۳؛ یافه، ۲۰۲۳؛ تنهای رشوانلو و حجازی، ۱۳۹۰). آتیدانیلا و همکاران (۲۰۱۲) بر این باورند که الگوهای ارتباطی والدین با فرزندان می‌تواند با عزت نفس تحصیلی آنان در ارتباط باشد.

به نظر می‌رسد والدین به عنوان اولین عامل اجتماعی کردن فرزندان، می‌توانند تأثیرات ماندگاری بر ابعاد مختلف عملکردی و روان‌شناختی آنان داشته باشند. پیشینه پژوهشی نیز نشان داده است که نحوه فرزندپروری والدین می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر رفتار و عملکرد تحصیلی فرزندان داشته باشد (لاتر و همکاران، ۲۰۰۰؛ سیمونز و کونگر، ۲۰۰۷؛ گرشوف و همکاران، ۲۰۱۶).

بر اساس آنچه در رویکرد شیفر (۱۹۶۵) آمده است، دخالت بیش از حد و انضباط پیوسته پیش‌بینی‌کننده منفی عزت نفس تحصیلی در دانش‌آموزان گریزان از مدرسه هستند. بدین معنی که والدینی که در مسائل مختلف فرزندان خود دخالت بیش از حد دارند و به طور نمونه در انتخاب دوستان و فعالیت‌های خارج از منزل فرزندان دخالت می‌کنند و والدینی که همواره و در مورد تمامی فرزندان الگوهای تنبیهی واحدی داشته و هر دو والد در خصوص کنترل و تنبیه همسو هستند، فرزندان شان از عزت نفس تحصیلی پائینی برخوردار هستند. از سوی دیگر والدینی که جهت‌دهی کمتری به رفتارهای فرزند خود دارند و به طور مثال در انتخاب رشته آنان و نحوه رفتارشان با دیگران به دنبال القای الگوی مورد نظر خود نیستند؛ والدینی که نسبت به پیشرفت‌های فرزند خود حساس بوده و آنها را مورد توجه و تشویق قرار می‌دهند و در نهایت والدینی که در امور مختلف فرزند خود را شرکت می‌دهند و از انجام کارهای مشترک با ایشان استقبال می‌کنند، عزت نفس تحصیلی فرزندان خود را افزایش می‌دهند.

تحلیل اهمیت-عملکرد نیز نشان دهنده آن بود که انضباط پیوسته، تأیید و ابراز نظر مثبت، شرکت در امور و انضباط ملایم دارای اهمیت بالا و عملکرد پائین هستند. بر این اساس به نظر می‌رسد به طور ویژه در مورد دانش‌آموزانی که سابقه گریز از مدرسه دارند، لازم است اقداماتی در خصوص آموزش والدین برای اصلاح یا تغییر رفتارهایی همانند کنترل‌گری صورت گیرد. علاوه بر آن والدین باید فراگیرند که توجه به تغییرات مثبت فرزندان، شرکت دادن آنان در امور مختلف و در نظر داشتن قواعد ملایم و منطقی در رفع چالش‌های تربیتی می‌تواند رویکرد موثری در دلگرم کردن دانش‌آموزان نسبت به تحصیل باشد. بر این اساس به متصدیان نظام آموزشی کشور پیشنهاد می‌شود در چارچوب برنامه‌هایی از قبیل آموزش خانواده، ارتقای دانش و مهارت والدین را در این خصوص مورد توجه ویژه قرار دهند.

با توجه به اهداف پژوهش و نیز ویژگی‌های خاص جامعه آماری، حجم نمونه در این پژوهش اندک بود و مطالعه در یک بافت فرهنگی و اجتماعی خاص (مناطق شهری مشهد) انجام شد. بر این اساس تعمیم یافته‌های این پژوهش به سایر گروه‌ها از قبیل مناطق روستایی و سایر شهرها باید با احتیاط انجام شود. گریز از مدرسه و عزت نفس و ادراک فرزندان از رفتارهای والدین می‌تواند از ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مانند جنسیت، وضعیت تحصیلی و آموزشی، وضعیت اجتماعی و اقتصادی تأثیر پذیرفته باشند. بر این اساس به سایر پژوهشگران پیشنهاد می‌شود نقش این متغیرها را مورد بررسی قرار دهند.

ملاحظات اخلاقی

تکمیل پرسشنامه‌ها توسط شرکت‌کنندگان کاملاً داوطلبانه صورت گرفت. در هنگام اجرای پرسشنامه، توضیحاتی در مورد اهداف پژوهش به شرکت‌کنندگان داده شد. تمامی پرسشنامه‌ها بی‌نام بودند و به شرکت‌کنندگان اطمینان داده شد که اطلاعات آنان در اختیار پژوهشگران خواهد بود.

حمایت مالی و سیاست‌گذاری

این پژوهش از حمایت مالی برخوردار نبوده است. نویسندگان بدین وسیله از تمامی مدیران مدارس، والدین و دانش‌آموزان شرکت‌کننده در پژوهش بابت صرف زمان و همکاری در پژوهش تقدیر و تشکر می‌نمایند.

تعارض منافع

در این مقاله هیچ گونه تعارض منافی وجود ندارد.

منابع

- تنهای رشوانلو، فرهاد، و حجازی، الهه. (۱۳۹۰). درگیری، حمایت از خودمختاری و گرمی پدر و مادر: پیش‌بینی کننده‌های عزت نفس نوجوانان. فصلنامه علوم رفتاری، ۴(۵)، ۳۴۳-۳۵۰. URL: https://www.behavsci.ir/article_67752.html
- سیف، سوسن، و شعاع کاظمی، مهرانگیز. (۱۳۸۲). بررسی علل و عوامل مدرسه‌گریزی دانش‌آموزان دختر دبیرستان‌های شهر تهران سال تحصیلی ۸۲-۸۱. *مطالعات اجتماعی روان‌شناختی زنان*، ۱(۲)، ۱۵۳-۱۲۱. <https://doi.org/10.22051/jwsps.2003.1251>
- غلامی، آبتین، و سدرپوشان، نجمه. (۱۳۹۹). درک تجربه زیسته علل گریز از مدرسه دانش‌آموزان متوسطه دوره اول. *پژوهش‌های آموزش و یادگیری*، ۱۷(۲)، ۱۴۹-۱۳۷. <https://doi.org/10.22070/tlr.2022.14455.1103>
- رضوان خواه، مهناز. (۱۳۸۸). رابطه مفهوم خود، ساختار خانواده و نگرش به عملکردهای تربیتی والدین در نوجوانی. *پژوهش‌های روان‌شناسی بالینی و مشاوره*، ۱۰(۳)، ۱۹۶-۱۷۷. <https://doi.org/10.22067/ijap.v10i3.6961>

References

- Abdullah, M. A., Salim, S. S. S., & Arip, M. A. S. M. (2018). Factors that influenced the problem of truancy among secondary school students. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 8(3), 343-353. <http://dx.doi.org/10.6007/IJARBS/v8-i3/3934>
- Alexander, K. L., Entwisle, D. R., & Horsey, C. S. (1997). From first grade forward: Early foundations of high school dropout. *Sociology of education*, 70(2), 87-107. URL: <http://pascal-francis.inist.fr/vibad/index.php?action=getRecordDetail&idt=2870472>
- Allensworth, E., & Easton, J. Q. (2007). What matters for staying on-track and graduating in Chicago public high schools: A close look at course grades, failures, and attendance in the freshman year. *Consortium on Chicago School Research*. URL: https://pathwaystoadultsuccess.org/wp-content/uploads/2021/03/2007_WhatMattersFinal.pdf
- Asma-Tuz-Zahra, M. H. A., & Yousuf, M. I. (2010). Relationship of Academic, Physical and Social Self Concept of Student with Their Academic Achievement. *Contemporary Issues in Educational Research*, 3 (3), 73-78. URL: <https://dl.wqtxts1xzle7.cloudfront.net/68612645>
- Atindanbila, S., Winifred, A. D., & Awuah-Peasah, D. (2012). The effects of parenting on the self-esteem of adolescents: A study at Labadi Presbyterian Secondary School (Ghana). *Research on Humanities and Social Sciences*, 2(11), 13-18. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/234673345.pdf>
- Azhar, A., & Dad, H. (2023). Impact of Parenting Styles on Adolescents' Self-Esteem in Relation with Demographic Variations. *Research Journal of Social Sciences and Economics Review*, 4(2), 12-22. [https://doi.org/10.36902/rjsser-vol4-iss2-2023\(12-22\)](https://doi.org/10.36902/rjsser-vol4-iss2-2023(12-22))

- Booth, M. Z., & Gerard, J. M. (2011). Self-esteem and academic achievement: A comparative study of adolescent students in England and the United States. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 41(5), 629-648. <https://doi.org/10.1080/03057925.2011.566688>
- Cerda, C. A., Im, M. H., & Hughes, J. N. (2014). Learning-related skills and academic achievement in academically at-risk first graders. *Journal of applied developmental psychology*, 35(5), 433-443. <https://doi.org/10.1016/j.appdev.2014.08.001>
- Collingwood, P., Mazerolle, L., & Cardwell, S. M. (2023). School truancy and welfare receipt dynamics in early adulthood: A longitudinal study. *Journal of Criminology*, 56(4), 441-455. <https://doi.org/10.1177/26338076231202047>
- Coopersmith, S. (1981). Self-esteem inventories. Palo Alto: Consulting Psychologists Press. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/t06456-000>
- Cross, H. J. (1969). College students' memories of their parents: A factor analysis of the CRPBI. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 33(3), 275-278. <https://doi.org/10.1037/h0027589>
- Gershoff, E. T., & Grogan-Kaylor, A. (2016). Spanking and child outcomes: Old controversies and new meta-analyses. *Journal of Family Psychology*, 30(4), 453-469. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/fam0000191>
- Gholami, A., & sSedrpushan, N. (2021). Understanding living experiences of 1st grade high schools' Truancy causes. *Teaching and Learning Research*, 17(2), 137-149 (In Persian). <https://doi.org/10.22070/tlr.2022.14455.1103>
- Golshiri, P., Mostofi, A., & Rouzbahani, S. (2023). The effect of problem-solving and assertiveness training on self-esteem and mental health of female adolescents: a randomized clinical trial. *BMC psychology*, 11(1), 1-8. <https://doi.org/10.1186/s40359-023-01154-x>
- Grolnick, W. S., Ryan, R. M., & Deci, E. L. (1991). Inner resources for school achievement: Motivational mediators of children's perceptions of their parents. *Journal of Educational Psychology*, 83(4), 508-517. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.83.4.508>
- Henry, K. L., Knight, K. E., & Thornberry, T. P. (2012). School disengagement as a predictor of dropout, delinquency, and problem substance use during adolescence and early adulthood. *Journal of youth and adolescence*, 41(2), 156-166. <https://doi.org/10.1007/s10964-011-9665-3>
- Hunt, M. K., & Hopko, D. R. (2009). Predicting high school truancy among students in the Appalachian South. *The Journal of primary prevention*, 30, 549-567. <https://doi.org/10.1007/s10935-009-0187-7>
- Hwang, H., Sarstedt, M., Cho, G., Choo, H., & Ringle, C. M. (2023). A primer on integrated generalized structured component analysis. *European Business Review*, 35(3), 261-284. <https://doi.org/10.1108/EBR-11-2022-0224>
- Kearney, C. A., & Graczyk, P. (2014). A response to intervention model to promote school attendance and decrease school absenteeism. *Child & Youth Care Forum*, 43(1), 1-25. <https://doi.org/10.1007/s10566-013-9222-1>
- Khaleque, A. (2015). Parental acceptance and children's psychological adjustment. In *Promoting psychological well-being in children and families* (pp. 226-243). London: Palgrave Macmillan UK http://dx.doi.org/10.1057/9781137479969_14.
- Luthar, S. S., Cicchetti, D., & Becker, B. (2000). The construct of resilience: A critical evaluation and guidelines for future work. *Child Development*, 71(3), 543-562. <https://doi.org/10.1111/1467-8624.00164>
- Manuele, S. J., Yap, M. B. H., Lin, S. C., Pozzi, E., & Whittle, S. (2023). Associations between paternal versus maternal parenting behaviors and child and adolescent internalizing problems: A systematic review and meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, 102339. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2023.102339>
- Namaziandost, E., Heydarnejad, T., & Azizi, Z. (2023). To be a language learner or not to be? The interplay among academic resilience, critical thinking, academic emotion regulation, academic self-esteem, and academic demotivation. *Current Psychology*, 1-16. <https://doi.org/10.1007/s12144-023-04676-0>
- Onyeaka, H., Kugbey, N., Ayanore, M., & Oppong Asante, K. (2020). Prevalence and correlates of truancy among school-going adolescents in three West African countries. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 30(7), 936-949. <https://doi.org/10.1080/10911359.2020.1774459>
- Pinquart, M. (2017). Associations of parenting dimensions and styles with externalizing problems of children and adolescents: An updated meta-analysis. *Developmental Psychology*, 53(5), 873-932. <https://doi.org/10.1037/dev0000295>
- Rezvankhah, M. (2010). The Relations among Self-Concept, Family Structure. *Research in Clinical Psychology and Counseling*, 10(3), 177-196 (In Persian). <https://doi.org/10.22067/ijap.v10i3.6961>

- Rumberger, R. W. (2011). *Dropping out: Why students drop out of high school and what can be done about it*. Harvard University Press. <https://doi.org/10.4159/harvard.9780674063167>
- Schaefer, E. S. (1965). Children's reports of parental behavior: An inventory. *Child development*, 413-424. <https://psycnet.apa.org/doi/10.2307/1126465>
- Schaefer, E. S., & Bayley, N. (1967). Validity and consistency of mother-infant observations, adolescent maternal interviews, and adult retrospective repeats of maternal behavior. In *Proceedings of the Annual Convention of the American Psychological Association*. American Psychological Association. URL: <https://psycnet.apa.org/record/1967-13455-001>
- Seif, S., & Sha'aa Kazemi, M. (2003). School Truancy among the Female Students of Tehran City Secondary Schools. *Women's Studies Sociological and Psychological*, 1(2), 121-153 (In Persian). <https://doi.org/10.22051/jwsps.2003.1251>
- Simons, L. G., & Conger, R. D. (2007). Linking mother–father differences in parenting to a typology of family parenting styles and adolescent outcomes. *Journal of Family Issues*, 28(2), 212-241. <https://doi.org/10.1177/0192513X06294593>
- Steinberg, L., Lamborn, S. D., Darling, N., Mounts, N. S., & Dornbusch, S. M. (1994). Over-time changes in adjustment and competence among adolescents from authoritative, authoritarian, indulgent, and neglectful families. *Child Development*, 65(3), 754-770. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.1994.tb00781.x>
- Tanhaye Reshvanloo, F., & Hejazi, E. (2012). Maternal and paternal involvement, autonomy support and warmth: predictors of adolescence self-esteem. *Journal of Behavioral Sciences*, 5(1), 343-350 (In Persian). URL: https://www.behavsci.ir/article_67752.html
- Tanhaye Reshvanloo, F., & Hejazi, E. (2021). Perceived parenting styles, academic achievement and academic motivation A causal model. *International Journal of Education and Applied Sciences*, 2(1), 13-19. <https://doi.org/10.22034/injoeas.2021.161062>
- Tenenhaus, M., Vinzi, V. E., Chatelin, Y. M., & Lauro, C. (2005). PLS path modeling. *Computational statistics & data analysis*, 48(1), 159-205. <https://doi.org/10.1016/j.csda.2004.03.005>
- Walters, G. D. (2023). Skipping school: Family conflict, feeling unsafe at school, unsupervised routine activities, and truancy. *Journal of Family Trauma, Child Custody & Child Development*, 1-17. <https://doi.org/10.1080/26904586.2023.2300844>
- Wentzel, K. R., Battle, A., Russell, S. L., & Looney, L. B. (2010). Social supports from teachers and peers as predictors of academic and social motivation. *Contemporary Educational Psychology*, 35(3), 193-202. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2010.03.002>
- Yaffe, Y. (2023). Identifying the parenting styles and practices associated with high and low self-esteem amongst middle to late adolescents from Hebrew-literate Bedouin families. *Current Psychology*, 42(19), 16131-16142. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-01723-6>
- Yeo, L. S., Ang, R. P., Chong, W. H., Huan, V. S., & Quek, C. L. (2007). Emotional intelligence, cognitive ability and information search in tactical decision-making. *Personality and Individual Differences*, 42(5), 789-800. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.01.029>